

AKKREDITÁCIÓS JELENTÉS

FOGORVOS KÉPZÉSEK PÁRHUZAMOS ÉRTÉKELÉSE

A MAB 2006/2/II/1/2. sz. határozata:

Az intézményi önértékelések, valamint a látogatások alkalmával tapasztaltak alapján megállapítást nyert, hogy az egyetemi szintű **fogorvostudományi** alapképzés mind a négy vizsgált képzőhelyen (*Debreceni Egyetem, Pécsi Tudományegyetem, Semmelweis Egyetem, valamint a Szegedi Tudományegyetem*) **akkreditálható**.

Az akkreditáció érvényessége 8 év, az érvényesség határideje: 2014. február 28.

Az egyes képzésekre vonatkozó határozatok:

<i>Debreceni Egyetem</i>	2006/2/II/1/2/1. sz. MAB határozat
<i>Pécsi Tudományegyetem</i>	2006/2/II/1/2/2. sz. MAB határozat
<i>Semmelweis Egyetem</i>	2006/2/II/1/2/3. sz. MAB határozat
<i>Szegedi Tudományegyetem</i>	2006/2/II/1/2/4. sz. MAB határozat

A Látogató Bizottság elnöke: *Dr. Bocskay István* *prof. emeritus*
(*Marosvásárhelyi Orvostud. és Gyógyász. Egyetem*)

A Látogató Bizottság tagjai: *Dr. Gerle János* *alelnök*
(*MOK, SE*)
Dr. Hegedűs Csaba *tszv. egyetemi docens*
(*DE-FOK*)
Dr. Nagy Katalin *tszv. egyetemi docens*
(*SzTE-ÁOK*)
Dr. Tóth Vilmos *egyetemi docens*
(*PTE-ÁOK*)
Dr. Vágó Péter *egyetemi docens*
(*SE-FOK*)

Külföldi szakértő: *Dr. Anton Sculean* *egyetemi tanár*
(*Univ. Med. Center Nijmegen, Hollandia*)

Hallgatói képviselő: *Dr. Pataky Levente* *doktorandusz*
(*SE-FOK*)
Ferentzi Balázs *IV. évf.fogorvostanhallgató*
(*SE-FOK*)

2006. február

ÁLTALÁNOS JELLEMZÉS A FOGORVOS KÉPZÉSEKRŐL

Bevezetés

A MAB 2004/7/VII/1 határozatának megfelelően a fogorvostudományi szakon folyó képzések párhuzamos akkreditációs vizsgálatát a felkért bizottság 2005. április 24 - május 13 között végezte el. A korábbi évek gyakorlatától eltérően, most az összes hazai fogorvosképzés akkreditációs vizsgálata **nem eltérő** időben és **esetleg eltérő** módszertani elvek alapján történt, hanem **egyszerre**. A párhuzamos vizsgálatot egyértelműen előnyösnek ítéli meg a Látogató Bizottság, mert e módszer lehetővé teszi az egyes képzőhelyek és képzések összehasonlítását, színvonalának minősítését, a hazai fogorvosképzés áttekintését. Az értékelést a Látogató Bizottság az előzetesen benyújtott önértékelés és a látogatások alkalmával tapasztaltak alapján fogalmazta meg. Az egyes képzőhelyeken a Látogató Bizottság tagjai minden esetben ugyanazon területeket, tantárgyakat értékelték, biztosítva az egyes képzőhelyek összehasonlíthatóságát. A bizottságnak lehetősége volt a hallgatókkal találkozni, mely beszélgetések rendkívül érdekfeszítőek, hasznosak voltak. A hallgatók jelenlévő képviselői minden képzőhelyen őszintén, és a jobbítás igényével fogalmazták meg véleményüket, bírázataikat. A doktori képzés értékelése az egyes intézetek látogatásánál szerzett információkra (is) épülve történt.

A fogorvosképzés helyzete

Magyarországon az államilag finanszírozott fogorvosképzésben mintegy 850 hallgató vesz részt, mely létszám az ez évben megemelt felvételi keretszámok miatt emelkedni fog. A képzés a Semmelweis Egyetemen, és a Debreceni Egyetemen önálló kari, míg a Pécsi Tudományegyetemen és a Szegedi Tudományegyetemen az Általános Orvostudományi Karon, az egyetemi szintű fogorvosi szak keretében történik.

A képzési létszám emelését indokolja a fogorvosok kedvezőtlen életkor eloszlása, továbbá az ezen a területen is egyre növekvő külföldi munkavállalás. A hazai fogorvos/lakosság arány kb. 1:2000. (Az optimálisan ellátott (1:1000) skandináv, Benelux országokkal szemben a reálisan elvárható hazai fogorvos/lakosság arány 1:1500). A fogorvosok területi eloszlása Magyarországon nagyon aránytalan, a főváros és környéke, a nyugat- Dunántúl, valamint a nagyvárosok kiemelten reprezentáltak, miközben az észak-keleti régióban, az Alföldön és a keleti határszélen a fogorvosok száma a populációra vetítve nagyon alacsony. A WHO által szervezett Pathfinding Survey tanúsága szerint a gyerekek és a felnőttek fogazati állapota az ország észak-keleti régiójában a legrosszabb. Több tucatra tehető azoknak a fogorvosi praxisoknak a száma, melyekben a fogorvos/lakosság arány 1:5-10000 között mozog. A hatályos Kormányrendelet még legalább 150-200 új praxis megszervezését tenné lehetővé.

A fogorvosképzés 5 éves, egyciklusú, és valamennyi képzőhelyen már több éve bevezetésre került a kredit rendszer. A képzés szerkezete valamennyi képzőhelyen hasonló, de természetesen különbségek vannak az egyes tárgyak curriculumai között, és hogy mely szemeszterben kerülnek a tanrendbe. A Magyarországon folyó fogorvosképzés biztosítja a szaktudományok átfogó ismeretének megszerzését, mind az elméleti, preklinikai, általános klinikai, mind a fogorvosi klinikai tárgyak esetében.

A hallgatók képviselője minden képzőhelyen megvalósul, lehetőségeiből adódóan a Semmelweis Egyetemen a legkiforrottabb. A hallgatók aktívan részt vesznek az egyetemi közéletben, újságok szerkesztésében, rendezvények lebonyolításában.

Meg kell jegyezni, hogy az EU tagországok rendkívül sokszínű, nemzeti sajátosságokat tükröző fogorvosképzési rendszerének (undergraduális, graduális, posztgraduális) felmérései, adategyeztetései, és az egyes bizottságok, szervezetek javaslatai folyamatban vannak, melyek után –amennyiben szükséges – mind a graduális, mind a posztgraduális képzésben kisebb változtatások elképzelhetőek.

Korlátok

Valamennyi egyetemen az anyagi források szűkössége, az oktatás alulfinanszírozottsága okozza a legjelentősebb gondot. A fogorvostudományi oktatás követelményei nem egyeztethetőek össze könnyen gazdaságossági szempontokkal, megfontolásokkal, mivel a képzés során a hallgatóknak szert kell tenni azon képességekre, melyek az egyetemi évek után azonnal képessé teszik őket az önálló munkavégzésre. A finanszírozás elégtelensége legkirívóbb azon területeken, ahol az OEP (Országos Egészségbiztosítási Pénztár) vagy alulfinanszírozza (pl. egyes fogmegtartó tevékenységek), vagy egyáltalán nem téríti (pl.: rögzített fogpótlások) a hallgatóknak a curriculumban előírt, és általuk elvégzett beavatkozásokat. Az oktatók egyre alacsonyabb létszáma az elkövetkező években vélhetően sok gondot fog jelenteni az egyes képzőhelyeken. Az oktatók hiánya azzal magyarázható, hogy a fogorvosi ellátás szinte teljes egészében (~80%) privatizált, és a jóval kedvezőbb jövedelmi lehetőségek a jó képességű végzett hallgatókat elvonzzák az egyetemektől. Szinte valamennyi egyetemen megfogalmazták a hallgatók a korszerű magyar nyelvű szakkönyvek hiányát, valamint a fogászati tárgyak, és a gyakorlati képzés aránya növelésének szükségességét. Ezen problémák hátterében is elsősorban az anyagi nehézségek fedezhetőek fel, azonban ennek a részletes kiértékelése nem tartozik a bizottság kompetenciájának körébe.

Erősségek

A magyar fogorvosképzés nemzetközi összehasonlításban is kiválónak mondható, és a kiadott diplomát az Európai Unión belül automatikusan, de a többi európai országban is elfogadják. A kreditrendszer - habár a nemzeti sajátosságok miatt nem egyszerű a megítélés (pl.: eltérő képzési idő) - biztosítja az egyetemek közötti átjárhatóságot, így egyre több határon túli hallgató tölthet el egy-egy szemesztert a képzőhelyeinken, valamint a magyar hallgatók is tanulhatnak ösztöndíjak segítségével európai egyetemeken. A költségtérítéses képzésben résztvevő nagyszámú külföldi hallgató jelenléte (elsősorban Budapesten és Debrecenben) szintén a képzés megfelelő színvonalát bizonyítja. Az oktatás egyik legfőbb erőssége a magas színvonalú alapozó elméleti, valamint a szakmai gyakorlati képzés.

A látogató bizottság által megszerzett információk alapján a Debreceni Egyetem Fogorvostudományi Karán a fogorvostanhallgatók képzése rendkívül jó infrastrukturális körülmények között (*kivéve maxillo-facialis sebészet, dentoalveolaris sebészet*), magas szinten folyik. A többi fogorvosképző hellyel való összehasonlítás alapján az infrastruktúra magasabb színvonala és az egyetembe való kitűnő beágyazottság emelhető ki.

A Semmelweis Egyetem Fogorvostudományi Kara az ország legnagyobb, és jelentős hagyományokkal rendelkező fogorvosképzőhelye, az állami finanszírozású képzésben a legnagyobb létszámú szak, várhatóan már a közeljövőben jelentősen javuló infrastrukturális lehetőségekkel.

Gyengeségek

A legnagyobb gondot több képzőhelyen (*kivéve a Debreceni Egyetem*) az infrastruktúra elégtelensége okozza. Ez mind a rendelkezésre álló helyiségek, mind a kezelőegységek,

laboratóriumok tekintetében jelentősen megnehezíti a rendkívül anyag és eszközigényes képzést. A szegedi fogorvos-képzőhelyen az oktatást az anyagi és infrastrukturális lehetőségek oly mértékben korlátozzák, hogy a klinikai gyakorlati oktatásban a követelményrendszer (penzum) érvényre-juttatása feszültséget okoz a hallgatókban.

Az oktatók száma a Semmelweis Egyetem Fogorvostudományi Karán a legmagasabb, az oktatók fokozat és kor szerinti megoszlása jelenleg megfelelő, azonban egyes szakterületeken az oktatógárda elöregedése itt is megfigyelhető. A Debreceni Egyetem Fogorvostudományi Karán az oktatói állomány kor és státusz szerinti összetétele jónak mondható, azonban néhány területen a minősítettek számát emelni szükséges. A Pécsi Tudományegyetemen a jelenleg rendelkezésre álló személyi feltételek mellett a hallgatók képzési lehetőségei nem minden szakterületen elegendők, illetve csak a jelenlegi oktató gárda jelentős pluszmunkájával oldhatók meg, valamint kritikus helyzetet teremt a humánerőforrás oldaláról a minősített oktatók komoly hiánya.

Célszerű lenne a valamennyi képzőhelyen auditált minőségbiztosítási rendszer kialakítása. Jelenleg a Debreceni Egyetem FOK-on és a Semmelweis Egyetem FOK egy részén van auditált minőségbiztosítási rendszer.

Eredmények

(kompetencia, ismeretek, képességek, attitűdök, értékvilág)

A képzés során kialakult a fogorvosi pályára készülők azon készségeinek az összessége, melyet kompetencia listának nevezhetünk. Nagy vonalakban a jelenleg érvényes képesítési követelmények tartalmazzák ezen képességek felsorolását, a részletesebb kidolgozás még a jövő feladata.

Az alapvető elméleti ismeretek tudás szintű elsajátítása megoldott, és ha nem is mindenütt egyformán, de általában az elméleti, alapozó tárgyakkal is törekednek a speciális fogorvosi ismeretek átadására (pl.: *anatómia-szövet- és fejlődéstan*: Budapest, Debrecen).

A szakma gyakorlati követelményeinek teljesítésére, a kompetenciák megszerzésére vonatkozóan mennyiségi és minőségi előírások is léteznek, melyek teljesítése a képzésben a félév aláírásának feltétele.

A kompetenciák ellenőrzésével kapcsolatos hallgatói visszacsatolással, diákinterjúkkal, dékáni fogadó órákkal, minősítési véleményezéssel egyaránt találkozunk a látogatás során. A képzőhelyek rendszeres kapcsolatot tartanak fenn végzett hallgatóikkal. Általában a diákok és a végzett hallgatók visszajelzései képezik a tervbe vett változtatások alapját.

A hallgatókkal, PhD hallgatókkal, végzett diákokkal és rezidensekkel történt személyes találkozások, megbeszélések kapcsán is tájékozódott az LB az ismeretek megszerzésének módjáról, valamint az attitűdök és értékvilág kialakulásának folyamatáról és az eredményekről.

A hallgatók képviselője minden képzőhelyen megvalósul, de hagyományai miatt, és lehetőségeiből adódóan a Semmelweis Egyetemen a legkiforrottabb. A hallgatók aktívan részt vesznek az egyetemi közéletben, újságok szerkesztésében, rendezvények lebonyolításában.

Összességében tapasztalataink szerint a képzések biztosítják a stabil értékrendek és a megfelelő fogorvosi attitűd egyértelmű kialakulását. Problémaként a harmadik rezidensi év munkáltatói bizonytalansága merült fel.

Doktori képzés

Mind a négy képzőhelyen a doktori képzés az általános orvos kari doktori iskolákban, azokhoz szorosan kapcsolódva folyik. A PhD fokozat megszerzésének a feltételei közel azonosak az egyes egyetemeken.

Az egyetem utáni pálya a fogorvosként végzettek számára - kevés kivételtől eltekintve - a rezidensi rendszerbe történő bekapcsolódást jelenti. A pályaelhagyás mértéke, bár minimális, de újabb alternatíva ezen kívül a külföldi munkavállalás. A felmerülő egyéb lehetőségek közül legnagyobb jelentőséggel a doktori képzésbe való belépés bír. A doktori iskolák további népszerűsödéséhez hozzájárulhat az a – bár még nem mindenhol egységesen alkalmazott - gyakorlat, mely szerint az egyetemi állás fenntartásának, illetve az adjunktusi kinevezésnek alapfeltételévé válik a PhD fokozat megszerzése. Ennek megfelelően a képzésbe bekapcsolódók számának további növekedése várható.

A PhD fokozat megszerzésének nehézségei közül a látogatások során elsősorban a képzési idő rövidege került említésre. Ez különösen a nem ösztöndíjas hallgatók esetében jelentkezik nagyobb tehertételként az oktatási és egyéb feladatok mellett. Számos esetben túnt erőteljes ösztönző erőnek a fokozat megszerzésének szükséges volta.

A „**Kiválósági hely**” cím odaítéléséről szóló megállapításokat
a **2006/2/II/2. sz. MAB határozat** tartalmazza.

Akkreditációs jelentés

<u>Intézmény/Kar</u>	Debreceni Egyetem Fogorvostudományi Kar	Akkreditációs minősítés: (A, NA) ¹
<u>Szak/Szint/Tagozat:</u>	fogorvostudományi szak egyetemi szintű nappali tagozat	A
<u>Oktatók száma:</u>	55 fő	
<u>Hallgatók száma:</u>	133 fő magyar nyelvű képzésben 103 fő angol nyelvű képzésben	

A MAB 2006/2/II/1/2/1. sz. HATÁROZATA:

Mivel a *szak-akkreditáció* követelményrendszerének elvárásai teljesülnek, a megkívánt minőségű képzés biztosított, a **Debreceni Egyetem Fogorvostudományi Karán a fogorvos-tudományi** szakon folyó képzés feltétel nélkül **akkreditálható**.

Az akkreditáció érvényességének időtartama **8 év**.

Az érvényesség határideje: 2014. február 28.

Idegen nyelvű képzés

A Karon rendkívül dinamikusan fejlődő **angol nyelven** folyó **fogorvos képzésben** az oktatás a magyar nyelvű képzéssel teljes mértékben egyező tematika és módszerek alapján történik. Ennek, valamint a MAB 2006/2/II/1/2/1. fenti határozatában foglaltak alapján, az **angol nyelven** folyó **fogorvos** képzés feltétel nélkül **akkreditálható**.

A MAB 2006/2/II/2/2/1. sz. HATÁROZATA:

Az intézmény által benyújtott kiválósági pályázat és az akkreditációs látogatás tapasztalatai alapján a **Debreceni Egyetem Fogorvostudományi Karának fogorvosképzése** - a magyar felsőoktatás egyetemi szintű fogorvos szakon folyó képzései egyikeként - a „**Kiválósági hely**” cím viselésére **érdemes**.

A „**Kiválósági hely**” cím érvényessége **5 év**.

Indokolás, szöveges értékelés:

A képesítési követelményeknek és az akkreditációs követelményrendszernek való megfelelés

A DE Fogorvostudományi Karán a *fogorvos* szakon folyó képzés megfelel a szak képesítési követelményeiről szóló 36/1996. (III.5) Korm. rendelet 2 sz. mellékletében foglaltaknak. A tanterv lehetővé teszi a képzés komplex céljának megvalósítását, a tudományok átfogó ismeretének megszerzését, mind az elméleti preklinikai, általános klinikai, mind a fogorvosi klinikai tárgyak esetében

A szak-akkreditáció követelményeinek a képzés a személyi és a tárgyi feltételek terén az alábbi **részletes értékelés** szerint felel meg.

¹ A = Az akkreditációs minimum teljesül, a minőségi működés biztosított, az akkreditáció 8 évre szól.

NA = Az akkreditációs minimum nem teljesül.

Részletes értékelés

Az oktatási-tanulási folyamat

A képzés nappali tagozatos formában történik, a képzési követelményekben tételesen megjelölt tanulmányi területek és témakörök szerepelnek a tantervben, az elmélet és gyakorlat aránya megfelelő.

Az egyes tantárgyak oktatásában tantermi előadások, elméleti tárgyakhoz kapcsolódó gyakorlatok, preklinikai illetve klinikai gyakorlatok egyaránt szerepelnek, természetesen a tantárgy jellegét figyelembe vevő különbségek ésszerű megjelenítésével. A hallgatók a kredit alapú curriculum kontaktóráinak 38.5 %-át töltik előadásokon, 9.1 %-át szemináriumi foglalkozásokon, míg 52.4%-át gyakorlatokon. A nyári szakmai gyakorlat (4-4 hét) az első, harmad és negyed év után kötelező.

Az alapozó tárgyak többségében az általános ismereteken túl oktatásra és számonkérésre kerülnek speciális – a fogorvostudományt érintő - ismeretek is.

Jelentős a legkorszerűbb külföldi szakmai irodalom felhasználása is, az idegen nyelvű szakirodalom olvasása követelmény.

Az egyéni konzultációs lehetőségek biztosítottak, de az önálló empirikus kutatói feladatok és a szakirodalom feldolgozásán alapuló kísérletek a fogorvosi képzésben kisebb részarányban jellemzők.

A képesítési követelmények érvényesülésének dokumentálására folyamatos, a számonkérés, az ismeretek ellenőrzési rendszere (aláírások, gyakorlati jegyek megszerzése, a szakmai gyakorlat elvégzése, a záróvizsga) garantálja a diplomaszerezéshez elengedhetetlen tanulmányi teljesítményt.

A diplomaszerezés kritériuma a szakdolgozat elkészítése és megvédése. A szakdolgozati témákat a Kar határozza meg, de lehetőség van a diákok kéréseinek megvalósítására is. A szakdolgozatok elkészítésénél a konzulensi, szakirodalom-hozzáférési támogatás megoldott.

Az oktatás személyi feltételei

A szak felelőse és az alaptantárgyak felelősei megfelelnek az akkreditációs követelményeknek.

A tanári ellátottság összességében jó, de néhány fogorvosi szakterületen nem biztosított a megfelelő, kívánatos számú tudományos fokozattal rendelkező oktató, több minősített oktatóra lenne szükség.

Mind az oktatásban, mind a számonkérésben részt vesznek más intézmények munkatársai, „külsős” oktatók, kutatók, gyakorlati szakemberek is.

Az oktatás technikai háttere

A tanulással kapcsolatos módszertani segítségnyújtás, az informatikai tudás elsajátítása biztosított. Bőséges az oktatási segédletek kínálata, ezek el is érhetők, a könyvtárban és a Karon a szakirodalomhoz, a számítógépes információkhoz való hozzájutás megoldottnak tekinthető.

Kutatás-fejlesztés, doktori képzés

A Kar rendelkezik támogatott kutatási lehetőségekkel, viszont a hallgatók fokozottabb bevonása ajánlott lenne.

A tehetséges, kutatásban érdekelt, végzett fogorvostan-hallgatóknak a DE (-ÁOK) *orvostudományi doktori iskoláiban* nyílik lehetőségük a tudományos fokozat (PhD) megszerzésére. A képzésben résztvevők száma (16 fő), valamint a teljes idejű, nappali képzés hallgatói aránya bizonyára növelhető. Az igen jó infrastrukturális adottságok, valamint az önálló kar létrejötte miatt további komoly fejlődés várható a fogorvostudományi kutatómunkában.

Eredmények, eredményesség

(kompetencia, ismeretek, képességek, attitűdök, értékvilág, kimenet)

A korábbi, (1996-ban zárult) akkreditációs vizsgálat jelentésében az akkori LB javasolta, hogy az előadott tananyagban célszerű lenne az oktatott területre, elsősorban a fej-nyak régióra koncentrálni. Ezen problémát sikeresen megoldotta, hogy a Fogorvostudományi Kar un., nem önálló, szakmaspecifikus tanszékeket hozott létre (pl. Fogorvosi anatómiai tanszék, Fogorvosi élettani tanszék, Fogorvosi biokémiai tanszék) amelyek az alapozó és klinikai tárgyak szakmaspecifikus vonatkozásait hangsúlyozzák.

A képzés biztosítja a szakma alapvető elméleti és gyakorlati követelményeinek tudás szintű elsajátítását, a speciális jártasság és felkészültség elérését, a hivatásra való felkészítést, a stabil értékrendek és fogorvosi attitűd egyértelmű kialakulását.

A képzés során kialakult a fogorvosi pályára készülők azon készségeinek az összessége, mely kompetencia listának nevezhető. Ennek ellenőrzésére mennyiségi és minőségi előírások is léteznek, melyek teljesítése a félévi index-aláírás feltétele.

Az általános fogorvosi ismeretek, készségek átadásán túl a munkaerő piacon történő sikeres elhelyezkedés érdekében az egyes specializációk helyes irányú kiválasztása, illetve a tudományos, oktatói káderfejlesztés is biztosított.

Hallgatói szolgáltatások, elhelyezkedés, pályakövetés

A Debreceni Egyetemen az oktatási folyamatok zökkenőmentes lebonyolítását a campus nagymértékben elősegíti, a hallgatói szolgáltatások, *(pl. lakhatási lehetőségek)* magas színvonalon, az egyetemi campus területén viszonylag olcsón elérhetők.

A végzetek döntő többsége fogorvosként dolgozik, az egyes szakterületekre való szakosodás az elmúlt 5 évben a következőképpen alakult: *fog és szájbetegségek ill. konzerváló fogászat és fogpótlástan 142 fő, dentoalveoláris sebészet 17 fő, parodontológia 4 fő, fogszabályozás 10 fő, gyermekfogászat 6 fő. (A Ph.D képzésben résztvevők száma jelenleg:16.)*

A végzett fogorvosokat munkanélküliség nem fenyegeti, a szakképzésbe gyakorlatilag valamennyien bekapcsolódhatnak.

A Kar rendszeres kapcsolatot tart fenn végzett hallgatóival. A hallgatók és a végzetek visszajelzéseire a változtatások tervezésénél a kari vezetés figyel.

Minőségbiztosítás

Az Egyetem és a Kar az országban egyedül rendelkezik teljes körű auditált belső minőségellenőrzési rendszerrel, mely segíti a külső megítélést a tudásszintű ismeretek terén elvárt, hallgatói teljesítményben tükröződő eredményesség tekintetében. A kompetenciák elsajátításával, azok ellenőrzésével kapcsolatos hallgatói visszacsatolás, diákinterjúk, dékáni fogadó órák, minősítési véleményezés egyaránt részei a rendszernek.

Erősségek

A Látogató Bizottság úgy ítéli meg, hogy a Debreceni Egyetem Fogorvostudományi Karán a fogorvos képzés egy terület (*maxillo-facialis sebészet*) kivételével rendkívül jó infrastrukturális körülmények között folyik.

A nemzetközi új szakmai tapasztalatok és a friss szakirodalom felhasználásával a képzés a kor kívánalmainak megfelelően magas színvonalú, a hazai és nemzetközi összehasonlításban is kiemelkedő. Az egyetemi campus területén a hallgatóknak ideális lakókörülményeket biztosítanak

Az egyetembe való kitűnő beágyazottság és a kari vezetés elfogadottsága példászerű.

Problémák

Az egyes speciális szakmai jártasságok megszerzésére irányuló vizsgálódás azt mutatja, hogy néhány részterületen (*pl.: fogszabályozás*) célszerű lenne a gyakorlati munka mennyiségének növelése.

A *maxillofacialis sebészet* infrastrukturális helyzete nem kielégítő, bár a probléma orvoslására az egyetemi vezetés ígéretével rendelkezik a Kar.

Egyes fogorvosi szakterületeken (*pl.: gyermekfogászat*) kevés a *tudományos fokozattal rendelkező oktató*.

Összegző megállapítások

A *debreceni fogorvosképzés* a hazai összehasonlításban kiemelkedő szintű infrastrukturális feltételek között folyó, a követelményeknek eleget tevő, fejlődőképes egyetemi képzés, még ha a szűkre szabott hazai oktatási és társadalombiztosítási finanszírozási keretek határt is szabnak a tervbe vett gyors ütemű fejlődésnek.

A Debreceni Egyetem regionális szerepe a hazai fogorvosképzésben rendkívül erős, de ez elmondható szerepéről a betegellátásban is (*maxillo-facialis sebészet, magas szintű klinikai szakellátások*).

A debreceni fogorvosképzés paramétereit tekintve teljesíti a MAB által meghatározott kiválóság kritériumait.

Az Intézményben a szak további működésére vonatkozó megjegyzések, ajánlások

- A gyakorlati képzésben néhány speciális szakterületen (*pl. fogszabályozás*) több manuális munkalehetőséget kell beépíteni.
- Egyes fogorvosi szakterületeken a tudományos fokozattal rendelkező oktatók számának növelésére erőfeszítéseket kell tenni a közeljövőben.
- A *maxillofacialis sebészet* infrastrukturális helyzetét javítani szükséges.
- A Karon rendkívül dinamikus fejlődik az angol nyelven folyó fogorvos képzés, a hallgatók létszáma a közeljövőben várhatóan meghaladja a magyar nyelvű képzésben résztvevők számát. A felsőbb évfolyamokon (IV, V) nagy erőfeszítéseket igényel az oktatóktól a betegekkel történő kommunikáció, adminisztráció a hallgatók nyelvi nehézségei miatt.

Akkreditációs jelentés

<u>Intézmény/Kar</u>	Pécsi Tudományegyetem Általános Orvostudományi Kar	Akkreditációs minősítés: (A, NA) ²
<u>Szak/Szint/Tagozat:</u>	fogorvostudományi szak egyetemi szintű nappali tagozat	A
<u>Oktatók száma:</u> <u>Hallgatók száma:</u>	79 fő 116 fő magyar nyelvű képzésben 8 fő német nyelvű részképzésben	

A MAB 2006/2/II/1/2/2. sz. HATÁROZATA:

Mivel a *szak-akkreditáció* minimumkövetelményei teljesülnek, a megkívánt minőségű képzés még éppen biztosított, a **Pécsi Tudományegyetem** Általános Orvostudományi Karán a **fogorvostudományi** szakon folyó képzés feltétel nélkül **akkreditálható**.

Az akkreditáció érvényességének időtartama **8 év**.

Az érvényesség határideje: **2014. február 28.**

Idegen nyelvű képzés

A Karon a közelmúltban kezdődött el az idegen nyelvű, **német** nyelven folyó **fogorvos rész-képzés**. Az oktatás az előzetes elképzelések alapján az első két évben az AOK-n a magyar nyelvű általános orvos képzéssel egyező tematika és módszerek alapján történik, azonban egyes fogászati tárgyak felvételével teszik szakmaspecifikussá. A további időszakban a képzést Németországban folytatnák a hallgatók.

Fentiek alapján a **német nyelven** megindult **fogorvos részképzés** akkreditációt **nem igényel**.

Indoklás, szöveges értékelés:

<p><u>A képesítési követelményeknek és az akkreditációs követelményrendszernek való megfelelés</u></p> <p>A PTE-AOK Fogászati és Szájsebészeti Klinikáján folyó <i>fogorvosképzés</i> megfelel a szak képesítési követelményeiről szóló 36/1996. (III.5) Korm. rendelet 2 sz. <i>mellékletében</i> foglaltaknak. A tanterv lehetővé teszi a képzés komplex céljának megvalósítását, a tudományok átfogó ismeretének megszerzését, mind az elméleti preklinikai, általános klinikai, mind a fogorvosi klinikai tárgyak esetében.</p> <p>A szak-akkreditáció követelményeinek a képzés a személyi és a tárgyi feltételek terén az alábbi részletes értékelés szerint felel meg.</p>

Részletes értékelés
<p><i>Az oktatási-tanulási folyamat</i></p> <p>A képzés csak nappali tagozatos formában történik a képzési követelményekben foglaltaknak megfelelően. Az intézményi követelményeket saját, adott körülményeikhez adaptálják, az oktatást meghatározza, és jelenleg korlátokat szab az anyagi és személyi feltételek, adottságok alacsony szintje.</p>

² **A = Az akkreditációs minimum teljesül, a minőségi működés biztosított, az akkreditáció 8 évre szól.**

NA = Az akkreditációs minimum nem teljesül.

A képzés megfelelő elméleti, valamint preklinikai alapokon nyugszik, a tantervben biztosított az egyes tárgyak egymásra épülése, az elmélet és gyakorlat aránya a képzésben megfelelő.

Az egyes tantárgyak oktatásában tantermi előadások, elméleti tárgyakhoz kapcsolódó gyakorlatok, preklinikai illetve klinikai gyakorlatok szerepelnek, természetesen a tantárgyak jellegének megfelelő különbözőségekkal. A hallgatók a kredit alapú curriculum kontaktóráinak 38%-át töltik előadásokon, 5.4%-át szemináriumi foglalkozásokon 56.5%-át gyakorlatokon. A nyári szakmai gyakorlat (4-4 hét) az első, harmad és negyed év után kötelező.

A képesítési követelmények érvényesülésének dokumentálására folyamatos, a számonkérés, az ismeretek ellenőrzési rendszere (aláírások, gyakorlati jegyek megszerzése, a szakmai gyakorlat elvégzése, a záróvizsga) garantálja a diplomaszerzéshez elengedhetetlen tanulmányi teljesítményt.

A szakdolgozati témákat főként a Klinika határozza meg, de lehetőség van a hallgatók kéréseinek megvalósítására és általános orvosi témák szakdolgozatként való kidolgozására is.

Az oktatás személyi feltételei

A szak felelőse és a tantárgyak felelősei megfelelnek az akkreditációs követelményeknek, de a tanári ellátottság kifogásolható. A kívánatosnál kevesebb oktató csak jelentős többletmunkával tudja kompenzálni a létszámbeli hiányosságot. Van olyan szakterület is, ahol a megfelelő oktatógárda még hiányzik. Egyébként a képzésben résztvevő oktatók fokozat és kor szerinti megoszlása jelenleg éppen megfelelő.

Az oktatás technikai háttere

A tanulással kapcsolatos módszertani segítségnyújtás, az informatikai tudás elsajátítása általában biztosított, a szakirodalomhoz, a számítógépes információkhoz való hozzájutás megoldottnak tekinthető.

Kutatás-fejlesztés, doktori képzés

A tehetséges, kutatásban érdekelt, végzett fogorvos-tanulmányosoknak a PTE -ÁOK orvostudományi doktori iskolájában nyílik lehetőség a tudományos fokozat (PhD) megszerzésére.

A képzésben résztvevők száma igen alacsony (3 fő), bővíteni a teljes idejű, nappali képzésben tanulókkal kívánatos. Várható, hogy amennyiben az önálló karrá válás feltételei előállnak és a karrá alakulás megvalósul, az önálló fogorvosi témák is nagyobb teret nyernek majd a kutatásban és a doktori iskolában.

Eredmények, eredményesség

(kompetencia, ismeretek, képességek, attitűdök, értékvilág, kimenet)

A korábbi, (1996-ban zárult) akkreditációs vizsgálat jelentésében az akkori LB kifogásolta a speciális kémia, anatómia, szövettani, fejlődéstani, élettani és biokémiai ismeretek oktatásának hiányát. Ezen problémák részint megoldódtak, részint a folyamatos kurrikulum reform segíti a megoldását.

A szak érdekérvényesítő képessége az elmúlt időszakban jelentős javulást mutat, választott tagokat delegálnak az ÁOK (kari), valamint az Egyetem vezetői értekezleteire.

Az alapvető elméleti ismeretek tudás szintű elsajátítását a képzés biztosítja. A végzettek alkalmassá válnak arra, hogy az alapellátásban elvárható beavatkozásokat kellő biztonsággal elvégezzék, és hogy bármely területen részt vegyenek a szakirányú továbbképzésben.

A kompetenciák elsajátításának ellenőrzésével kapcsolatos hallgatói visszacsatolás nem általános, a látogatás során korlátozottan volt felfedezhető.

A szakon végzett hallgatóival a kar kapcsolatot tart fenn, visszajelzéseik eljutnak a változtatásokat tervezőkhöz. Szakképzési bizottság működik a Klinikán.

Hallgatói szolgáltatások, elhelyezkedés, pályakövetés

A Pécsi Tudományegyetemen a fogorvosképzésben résztvevők számára a képzést végző szervezeti egységek elhelyezkedése, a szervezettség foka megfelelő.

A végzett fogorvosokat munkanélküliség nem fenyegeti, a szakképzésbe gyakorlatilag valamennyien bekapcsolódhatnak.

A szakon végzett hallgatóival rendszeres kapcsolatot tart fenn a képzőhely, visszajelzéseikre figyel. További szakmai életútjukat igyekszik követni, azonban megoldatlan azok elérése, akik pl.: más munkakörben helyezkednek el, vagy külföldre mennek dolgozni, így a megfelelő információk beszerzése nem biztosított.

Minőségbiztosítás

A szakon (auditált) minőségbiztosítás rendszer *nem működik*, a hallgatói vélemények visszacsatolása, oktatókat minősítő vélemények szervezett bekérése még *nem épült ki*.

Erősségek

Bár az oktatás személyi feltételei javítandók, a *kari vezetők*, valamint a fogorvosképzés egyik szakterületén a *tanszékek vezetői országosan elismert vezető* oktatók.

Problémák

A jelenleg rendelkezésre álló személyi feltételek mellett (*kevés oktató, minősített oktatók kritikus hiánya*) a hallgatók képzési lehetőségei és az oktatás minősége nem minden szakterületen kielégítő, illetve a probléma – részben - csak a jelenlegi oktatógárda jelentős pluszmunkájával oldható meg.

Általános gond az oktatók, vezető oktatók utánpótlása. Ennek oka, - amint az a hazai fogorvosképzés általános jellemzésében már szerepel -, hogy Magyarországon a fogorvosi ellátás 80%-a privatizált rendelőkben történik. Ezen rendelők nagy többségében kedvezőbb jövedelmi feltételeket kínálnak a kezdő fogorvosok számára, mint amit az egyetemi, közalkalmazotti bérrendszer biztosítani tud.

Hiányzik a képzés egészére kiterjedő minőségbiztosítási rendszer.

Összegző megállapítások

A *pécsi fogorvosképzés* a hazai, állami finanszírozású, fogorvostudományi szakon folyó képzések közé illeszkedik.

Az oktatás személyi feltételei javítandók.

Akkreditációs beadványuk, önértékelésük megállapításai általában reálisak, a hallgatói véleményektől néhol különböznek.

Az Intézményben a szak további működésére vonatkozó megjegyzések, ajánlások

- A személyi feltételek javítása, azaz az oktatói túlterhelés csökkentése és az egyes szakterületeken a minősített oktatók kritikus hiányának korrigálása feltétlenül szükséges a képzés megfelelő minősége érdekében.
- Az általános gond – a megfelelő oktatói utánpótlás - megoldására tervek és lépések szükségesek.
- Kívánatos a képzés egészére kiterjedő minőségbiztosítás kialakítása.

Akkreditációs jelentés

<u>Intézmény/Kar</u>	Semmelweis Egyetem Fogorvostudományi Kar	Akkreditációs minősítés: (A, NA) ³
<u>Szak/Szint/Tagozat:</u>	fogorvostudományi szak egyetemi szintű nappali tagozat	A
<u>Oktatók száma:</u> <u>Hallgatók száma:</u>	134 fő + 50 fő (minősített) oktató az ÁOK-ról 337 fő magyar nyelvű képzésben 122 fő angol nyelvű képzésben 13 fő német nyelvű képzésben	

A MAB 2006/2/II/1/2/3. sz. HATÁROZATA:

Mivel a *szak-akkreditáció* követelményrendszerének elvárásai teljesülnek, a megkívánt minőségű képzés biztosított, a **Semmelweis Egyetem Fogorvostudományi Karának fogorvos-tudományi** szakon folyó képzése feltétel nélkül **akkreditálható**.

Az akkreditáció érvényességének időtartama **8 év**.

Az érvényesség határideje: 2014. február 28.

Idegen nyelvű képzés

A Karon több éve folyik idegen nyelvű, **angol**, valamint **német** nyelvű **fogorvosképzés**.

Az oktatás a magyar nyelvű képzéssel teljes mértékben egyező tematika és módszerek alapján történik. Ennek, valamint a MAB 2006/2/II/1/2/3. fenti határozatában foglaltak alapján, az **angol**, valamint a **német** nyelven folyó **fogorvos** képzés feltétel nélkül **akkreditálható**.

A MAB 2006/2/II/2/2. sz. HATÁROZATA:

Az intézmény által benyújtott kiválósági pályázat és az akkreditációs látogatás tapasztalatai alapján a **Semmelweis Egyetem Fogorvostudományi Karának fogorvosképzése** - a magyar felsőoktatás egyetemi szintű fogorvos szakon folyó képzései egyikeként - a „**Kiválósági hely**” cím viselésére érdemes.

A „**Kiválósági hely**” cím érvényessége **5 év**.

Indokolás, szöveges értékelés:

A képesítési követelményeknek és az akkreditációs követelményrendszernek való megfelelés

A SE Fogorvostudományi Karának *fogorvosképzése* megfelel a szak képesítési követelményeiről szóló 36/1996. (III.5) Korm. rendelet 2. sz. *mellékletében* foglaltaknak. A tanterv lehetővé teszi a képzés komplex céljának megvalósítását, a tudományok átfogó ismeretének megszerzését, mind az elméleti preklínikai, általános klinikai, mind a fogorvosi klinikai tárgyak esetében

A szak-akkreditáció követelményeinek a képzés a személyi és a tárgyi feltételek terén az alábbi **részletes értékelés** szerint felel meg.

³ A = Az akkreditációs minimum teljesül, a minőségi működés biztosított, az akkreditáció 8 évre szól.

NA = Az akkreditációs minimum nem teljesül.

Részletes értékelés

Az oktatási-tanulási folyamat

A képzés csak nappali tagozatos formában történik a képzési követelményekben foglaltaknak megfelelően. Az intézményi követelményeket saját, adott körülményeikhez adaptálják, korlátokat az oktatásban elsődlegesen az anyagi és infrastrukturális lehetőségek adott szintje jelent.

A képzés megfelelő elméleti, valamint preklinikai alapokon nyugszik, a tantervben biztosított az egyes tárgyak egymásra épülése, az elmélet és gyakorlat aránya a képzésben megfelelő.

A *szakmaspecifikus* és a *nem szakmaspecifikus* tárgyak oktatási idő aránya 50-50%. Már az alapozó tárgyak többségében az általános ismereteken túl oktatásra és számonkérésre kerülnek speciális – a fogorvostudományt érintő - ismeretek is.

Az egyes tantárgyak oktatásában tantermi előadások, elméleti tárgyakhoz kapcsolódó gyakorlatok, preklinikai illetve klinikai gyakorlatok szerepelnek, természetesen a tantárgyak jellegének megfelelő különbözőségek megjelennek.

A hallgatók a kredit alapú curriculum kontaktóráinak 38.2%-át töltik előadásokon, 61.8%-át gyakorlatokon. A nyári szakmai gyakorlat (4-4 hét) az első, harmad és negyed év után kötelező.

A képesítési követelmények érvényesülésének dokumentálására folyamatos, a számonkérés, az ismeretek ellenőrzési rendszere (aláírások, gyakorlati jegyek megszerzése, a szakmai gyakorlat elvégzése, a záróvizsga) garantálja a diplomaszerezéshez elengedhetetlen tanulmányi teljesítményt.

A szakdolgozati témákat a Kar határozza meg, de lehetőség van a diákok kéréseinek megvalósítására is.

Az oktatás személyi feltételei

A szak felelőse és a tantárgyak felelősei megfelelnek az akkreditációs követelményeknek, a tanári ellátottság összességében jó, az oktatók fokozat és kor szerinti megoszlása a Karon jelenleg megfelelő, de egyes szakterületeken az oktatógárda elöregedése figyelhető meg, az utánpótlás – mint mindenhol problematikus.

Az oktatás technikai háttere

A tanulással kapcsolatos módszertani segítségnyújtás, az informatikai tudás elsajátítása általában biztosított, a szakirodalomhoz, a számítógépes információkhoz való hozzájutás megoldottnak tekinthető. Az általános infrastruktúra azonban további fejlesztést igényel, erre a közeljövőben minden bizonnyal sor kerül. Várhatóan 2006 végére kerül átadásra egy „nyugat európai színvonalú”, korszerű klinikai centrum, jelentős javulást eredményezve a budapesti fogorvosképzés technikai hátterében is.

Kutatás-fejlesztés, doktori képzés

A tehetséges, kutatásban érdekelt, végzett fogorvostan-hallgatóknak a SE (-ÁOK) *orvostudományi doktori iskoláiban* nyílik lehetőségük a tudományos fokozat (PhD) megszerzésére. A képzésben résztvevők száma (17 fő), és a teljes idejű, nappali képzés hallgatói aránya hazai összehasonlításban magasnak mondható. Külön említést érdemel az önálló „*Fogorvostudományi kutatások*” témakör. A további szükséges fejlődést az infrastruktúrában - várhatóan rövidesen - bekövetkező javulás hozhatja meg.

Eredmények, eredményesség

(kompetencia, ismeretek, képességek, attitűdök, értékvilág, kimenet)

A korábbi, (1998-ban zárult) akkreditációs vizsgálat jelentésében az akkori LB a

minőségbiztosítási rendszer egységes koncepcióban történő megjelenítését javasolta. Azóta a Kar egészére kiterjedő auditált minőségbiztosítási rendszer kialakítását csak egyes intézetekben sikerült megoldani.

Megállapítható, hogy azon kifogás, mely szerint az alapozó tárgyakban a fogorvosi vonatkozások nem kapnak kellő hangsúlyt, jelentősen javult, ill. megoldódott.

Az LB javasolta még a minősített oktatók számának további növelését is, mely részint megoldódott, részint a közeljövőben megvalósuló infrastrukturális és egyéb változások nagymértékben segíteni fogják.

A képzés biztosítja a szakma alapvető elméleti és gyakorlati követelményeinek tudás szintű elsajátítását, a speciális jártasság és felkészültség elérését, a hivatásra való felkészítést. A végzetek alkalmassá válnak arra, hogy az alapellátásban elvárható beavatkozásokat kellő biztonsággal elvégezzék, és hogy bármely területen részt vegyenek a szakirányú továbbképzésben

A kompetenciák elsajátításának ellenőrzésével kapcsolatos hallgatói visszacsatolással, diákinterjúkkal, dékáni fogadó órákkal, minősítési véleményezéssel egyaránt lehetett találkozni a látogatás során, emellett a végzett hallgatók visszajelzéseit is figyelembe veszi a kari vezetés az esetleges változtatások tervezésénél.

Hallgatói szolgáltatások, elhelyezkedés, pályakövetés

Az Egyetemen a Fogorvostudományi Kar infrastruktúrájának fejlesztése érdekében várhatóan 2006. végére korszerű klinikai centrumot adnak át.

A végzett fogorvosokat munkanélküliség nem fenyegeti, a szakképzésbe gyakorlatilag valamennyien bekapcsolódhatnak.

A Kar rendszeres kapcsolatot tart fenn végzett hallgatóival, visszajelzéseikre figyel. A *Szak- és továbbképzési Bizottság* törekszik követni a végzett hallgatók további szakmai életútját, azonban a jelenleg országosan sem jelentős számú fogorvosról, akik pl. más munkakörben helyezkednek el, vagy külföldre mennek dolgozni, nem biztosított a megfelelő információk beszerzése.

Minőségbiztosítás

A Karon (auditált) minőségbiztosítás rendszer csak a *Fogpótlástani Klinikán* és a *Gyermekfogászati és Fogszabályozási Klinikán* működik.

Hallgatói vélemények visszacsatolása, diákinterjúk, dékáni fogadó órák, minősítési véleményezés létezik.

Erősségek

Az *oktatás személyi feltételei* jelenleg igen jók, a kari vezetők, valamint a fogorvosképzés valamennyi szakterületén a *tanszékek vezetői elismert vezető oktatók*.

Problémák

A jelenleg rendelkezésre álló infrastruktúrában a hallgatók gyakorlási lehetőségei nem minden szakterületen elegendőek.

Több területen nem megfelelő az oktatók, vezető oktatók utánpótlása. Ennek oka, - amint az a hazai fogorvosképzés általános jellemzésében már szerepel -, hogy Magyarországon a fogorvosi ellátás 80%-a privatizált rendelőkben történik. E rendelők nagy többségében kedvezőbb jövedelmi feltételeket kínálnak a kezdő fogorvosok számára, mint amit az egyetemi, közalkalmazotti bérrendszer biztosítani tud.

Hiányzik a kar és a képzés egészére kiterjedő minőségbiztosítási rendszer.

Összegző megállapítások

A *budapesti fogorvosképzés* a hazai fogorvostudományi szakok között a legnagyobb létszámú mind az oktatók, mind a hallgatók vonatkozásában.

Az oktatás személyi feltételei jók, infrastrukturális lehetőségei várhatóan a közeljövőben jelentősen javulnak majd.

Akkreditációs beadványuk, önértékelésük megállapításai reálisak, magalapozottak és egybeesnek a hallgatói véleményekkel és a látogatáson tapasztaltakkal.

A Semmelweis Egyetem e szakjának regionális szerepe a hazai fogorvosképzésben – fővárosi intézményben folyó képzés lévén – fontos és erős.

A budapesti fogorvosképzés paramétereit tekintve teljesíti a MAB által meghatározott kiválóság kritériumait.

Az Intézményben a szak további működésére vonatkozó megjegyzések, ajánlások

- A hallgatók gyakorlási lehetőségei nem minden szakterületen kielégítőek, ezt mielőbb javítani szükséges.
- A tudományos fokozattal rendelkező oktatók utánpótlására számos fogorvosi szakterületen tervek és lépések szükségesek.
- Célszerű lenne a Kar egészére kiterjedő minőségbiztosítás kialakítása.

Akkreditációs jelentés

<u>Intézmény/Kar</u>	Szegedi Tudományegyetem Általános Orvostudományi Kar	Akkreditációs minősítés: (A, NA) ⁴
<u>Szak/Szint/Tagozat:</u>	fogorvostudományi szak egyetemi szintű nappali tagozat	A
<u>Oktatók száma:</u> <u>Hallgatók száma:</u>	51fő 138fő magyar nyelvű képzésben 5fő angol nyelvű képzésben	

A MAB 2006/2/II/1/2/4. sz. HATÁROZATA:

Mivel a *szak-akkreditáció* követelményrendszerének elvárásai teljesülnek, a megkívánt minőségű képzés – *infrastrukturálisan még éppen* - biztosított, a **Szegedi Tudományegyetem** Általános Orvostudományi Karán a **fogorvostudományi** szakon folyó képzés feltétel nélkül **akkreditálható**. Az akkreditáció érvényességének időtartama **8 év**.
Az érvényesség határideje: 2014. február 28.

Idegen nyelvű képzés

A Karon **2004**-ben kezdődött el az idegen nyelvű, **angol** nyelven folyó **fogorvos képzés**. Az oktatás a magyar nyelvű képzéssel teljes mértékben egyező tematika és módszerek alapján történik. Ennek, valamint a MAB 2006/2/II/1/2/4. fenti határozatában foglaltak alapján, az **angol nyelven folyó fogorvos képzés akkreditálható**.

A képzés azonban **határozott időn belül, az első diploma kiadását követő évben, legkésőbb 2010. június 30-ig felülvizsgálandó**. A vizsgálat során meg kell állapítani, hogy a képzés teljes ciklusára nézve teljesültek-e a megkívánt feltételek (pl. minden tárgyhoz megfelelő nyelvi- és szaktudású oktató!).

Indokolás, szöveges értékelés:

A képesítési követelményeknek és az akkreditációs követelményrendszernek való megfelelés

A SzTE-ÁOK Fogászati és Szájsebészeti Klinikáján folyó fogorvosképzés megfelel a szak képesítési követelményeiről szóló 36/1996. (III.5) Korm. rendelet 2 sz. *mellékletében* foglaltaknak. A tanterv lehetővé teszi a képzés komplex céljának megvalósítását, a tudományok átfogó ismeretének megszerzését, mind az elméleti preklinikai, általános klinikai, mind a fogorvosi klinikai tárgyak esetében.

A szak-akkreditáció követelményeinek a képzés a személyi és a tárgyi feltételek terén az alábbi **részletes értékelés** szerint felel meg.

Részletes értékelés

Az oktatási-tanulási folyamat

A képzés csak nappali tagozatos formában történik, a magyar előírásoknak - és az európai elvárásoknak is – megfelelően, 10 féléven keresztül folyik, félévenként 15 hét szorgalmi

⁴ A = Az akkreditációs minimum teljesül, a minőségi működés biztosított, az akkreditáció 8 évre szól.
NA = Az akkreditációs minimum nem teljesül.

időszakra és 6 hét (+ 1hét UV időszak) vizsgaidőszakra osztva. A tantervben az elméleti és gyakorlati képzés aránya megfelelő.

A kredit alapú curriculumban a tárgyak csoportosítása: alapozó modul (*első 4 szemeszter*), preklinikum (*5.-6. szemeszter*) és klinikai modul (*7.-10. szemeszter*). A nyári szakmai gyakorlat

(4-4 hét időtartamú) az első, harmad és negyed év után kötelező.

Az oktatási struktúra az ún. „*stomatológiai modell*”-nek felel meg, a tárgyak nagyrészt horizontális struktúrába vannak elrendezve, tehát az alapozó tárgyak elsajátítása során történik az elméleti tudás nagy részének a megszerzése, a klinikai modulban pedig kevesebb alapvető elméleti képzés mellett az orvosi praktikum elsajátítása. Az alapozó és preklinikai tárgyak többségében az általános orvostudományi ismereteken túl oktatásra és számonkérésre kerülnek speciális –a fogorvostudományt érintő- ismeretek is.

A klinikai modul oktatása során a hallgatók jártasság szintjén elsajátítják a diagnosztikus és gyógyító módszereket és eljárásokat.

Az ismeretek ellenőrzési rendszerében az aláírások, gyakorlati jegyek megszerzése, a szakmai gyakorlat elvégzése, a záróvizsga szerepel. A kollokviumok jellege: írásbeli, írásbeli-teszt, esszé és szóbeli vizsga. A szigorlatok szóbeli formában zajlanak, *konzerváló fogászat*, *parodontológia* és *protetika* esetében gyakorlati penzum elvégzésének dokumentálása illetve konkrét gyakorlati vizsga kapcsolódik a tételes verbális vizsgához.

A diplomaszerezés kritériuma a szakdolgozat elkészítése és megvédése, a záró szigorlatok sikeres letétele, a fogászat minden szakterületét felölelő írásos tesztvizsgán való megfelelés és a sikeres záróvizsga, ami elméleti és gyakorlati részre osztott.

Az oktatást jelenleg elsődlegesen az anyagi, főként az infrastrukturális lehetőségek, adottságok alacsony szintje korlátozza.

A klinikai gyakorlati oktatásban pl. a követelményrendszer (penzum) érvényre-juttatása feszültséget okoz a hallgatókban. A képzésben szükséges a beavatkozásokra fordítható időt és a minőségi gyógyító tevékenységet összhangba hozni.

Az oktatás személyi feltételei

A képzést végző oktatók fokozat és kor szerinti megoszlása jelenleg még megfelelő, de a klinikai szakterületeken az oktatógárda elöregedése figyelhető meg, mely már a közeljövőben csökkenteni a minősített oktatói volument. A fiatal oktatók PhD képzésbe történő nagyszámú bevonása biztosíthatja a megfelelő utánpótlást.

Az oktatás technikai háttere

Az oktatott curriculum írásos formában, témakörök szerint napi tematikára lebontva rendelkezésre áll, a számonkérés formája a félévek lezárásánál jelölve van.

Az oktatási segédletek nagy száma elérhető, jelentős a korszerű külföldi szakirodalom felhasználása, a számítógépes információkhoz való hozzájutás is megoldottnak tekinthető.

A szak infrastrukturális háttere azonban további fejlesztéseket igényel. A klinika meglévő alapterülete a jelenlegi oktatási és betegellátási szükségleteket kielégíti, de a további feladatbővítés nagyobb alapterületet feltételez. Egyes gyakorlatok (*konzerváló és protetikai*) termeiben a helyszűke miatt a korszerű kezelések nem hajthatók végre.

Kutatás-fejlesztés, doktori képzés

A szaknak önálló kutatási célkitűzései vannak. A tudományos fokozattal nem rendelkező kollegák bevonása széleskörű, az általános orvosi szakkal folytatott együttműködés megfelelő, kezdeményezések történtek a Szegedi Biológiai Kutatóintézzel (SzBK) való közös projekt megvalósítására.

A tehetséges, kutatásban érdekelt, végzett fogorvostan-hallgatóknak a SzTE-ÁOK orvostudományi doktori iskolájában nyílik lehetőség a tudományos fokozat (PhD) megszerzésére.

A doktori képzésben résztvevők száma jelenleg 11 fő, bővíteni a teljes idejű, nappali képzésben tanulókkal kívánatos. Várható, hogy amennyiben az önálló karrá válás feltételei előállnak és a karrá alakulás megvalósul, az önálló fogorvosi témák is nagyobb teret nyernek majd a kutatásban és a doktori iskolában.

Eredmények, eredményesség

(kompetencia, ismeretek, képességek, attitűdök, értékvilág, kimenet)

A korábbi, (1996-ban zárult) akkreditációs vizsgálat jelentésében megfogalmazódtak a strukturális és tárgyi feltételrendszer hiányosságai, melyeket - elsősorban a tárgyi feltételrendszert - az elmúlt időszakban sem sikerült maradéktalanul orvosolni.

A korábban javasolt szakjelleg erősítése egyes területeken (pl. patológia stb.) sikeresen megoldódott.

Az alapvető elméleti ismeretek tudás szintű elsajátítását, a stabil értékrend és fogorvosi attitűd kialakulását a képzés biztosítja. A végzettek alkalmassá válnak arra, hogy az alapellátásban elvárható beavatkozásokat kellő biztonsággal elvégezzék, képesek legyenek a fogazati eltérések, megbetegedések, száj- és állcsontbetegségek felismerésére, diagnózis felállítására, kezelési terv elkészítésére és annak megvalósítására, a primer és szekunder prevenció megvalósítására a beteg individuális egészségi állapotának megfelelően, a szociális és társadalmi helyzetét is figyelembe véve.

A látogatás során tapasztaltak, a hallgatókkal történt találkozások alkalmával zajlott megbeszélések és a klinikai gyakorlatok látogatása azt bizonyította, hogy a fogorvosképzés során tudatosan kialakításra kerülnek azok a képességek, melyeket az un. kompetencia listán szükséges felsorolni. *(Szükséges lenne a kompetencia listát mielőbb írásos formában is rögzíteni – magyar nyelven is.)*

Hallgatói szolgáltatások, elhelyezkedés, pályakövetés

A kar saját jogkörrel felruházott *hallgatói önkormányzattal* (HÖK) rendelkezik, ami segíti a hallgatói igények felszínre jutását a szolgáltatások terén is, mint pl. a *kollégiumi ellátás és étkezési lehetőség, szakkönyvtár, számítógép elérhetőség a hallgatók számára a könyvtárban, öltözőben, rezidensi társalgóban*. A szak vezetőivel személyes konzultációra is van lehetőség.

A végzett fogorvosokat munkanélküliség nem fenyegeti, a szakképzésbe gyakorlatilag valamennyien bekapcsolódhatnak. A végzettek döntő többsége fogorvosként dolgozik, az egyes szakterületekre való szakosodás az elmúlt 5 évben a következő irányokba volt adott: *fog és szájbetegségek ill. konzerváló fogászat és fogpótlástan, dentoalveoláris sebészet, parodontológia, fogszabályozás, gyermekfogászat*.

A fogorvostudományi szakhoz kapcsolódóan a Szent-Györgyi Albert Orvos- és Gyógyszerésztudományi Centrum Szak- és Továbbképzési Központjával együttműködő, de a speciálisan fogszakorvosi és fogorvos továbbképzési feladatokat önállóan ellátó *Szak- és Továbbképzési Iroda* működik, jól körülírt működési szabályokkal.

Minőségbiztosítás

A minőségbiztosítási rendszer az összegytemi minőségbiztosítási rendszerépítő folyamattal párhuzamosan most áll kidolgozás alatt, főbb elemei írásos formában is megvannak már.

Erősségek

A szakon nagy tekintéllyel és hagyományokkal rendelkező fogorvosképzés folyik. Az oktatói gárda régóta összeszokott módon folytatja a képzést. Jó az oktató hallgató arány (51 : 138+5) a szakon.

Problémák

A klinika meglévő alapterülete a jelenlegi oktatási és betegellátási szükségleteket nehezen elégíti ki, a további feladatbővítés nagyobb alapterületet igényelne. A *konzerváló és fogpótlástani* gyakorlatainak folytatására szolgáló két rendelőben a hallgatók a helyszűke miatt a betegkezelést nem tudják minden széken egyszerre a korszerűnek tekinthető négykezes módszernek megfelelően végrehajtani, hanem csak a beteg hagyományos ülő helyzetében, bár a személyzet felkészültsége erre alkalmas lenne. Összességében a kezelőegységek többsége korszerűtlen, nem felel meg a mai szakmai- minőségi követelményeknek és modern technikai elveknek, a gyógyítás és az oktatás elvárható igényeinek

Általános gond az oktatók, vezető oktatók utánpótlása. Ennek oka, - amint az a hazai fogorvosképzés általános jellemzésében már szerepel -, hogy Magyarországon a fogorvosi ellátás 80%-a privatizált rendelőkben történik. Ezen rendelők nagy többségében kedvezőbb jövedelmi feltételeket kínálnak a kezdő fogorvosok számára, mint amit az egyetemi, közalkalmazotti bérrendszer biztosítani tud.

Kívánatos lenne az auditált minőségbiztosítási rendszer kialakítása és működtetése.

Összegző megállapítások

A *szegei fogorvosképzés* a hazai, állami finanszírozású fogorvostudományi szakok közé illeszkedik. A szak megfelelően képzett szakembergárda kibocsátására képes, de tisztában van a képzési folyamat gyenge pontjaival.

Az oktatás infrastrukturális feltételei feltétlenül javítandók.

Akkreditációs beadványuk, önértékelésük megállapításai reálisak, megalapozottak, a hallgatói vélemények által alátámasztottak.

Az Intézményben a szak további működésére vonatkozó megjegyzések, ajánlások

- A klinikai oktatásban a hallgatókkal való viszonyt a visszajelzések alapján célszerű lenne javítani.
- A szak infrastrukturális háttere a képzés megfelelő minősége érdekében jelentős fejlesztéseket igényel. A strukturális és a tárgyi feltételrendszer további javítására az egyetemnek nagyobb erőfeszítéseket kellene fordítani, amint azt az előző akkreditációs jelentés is tartalmazza.
- Az általános gond – a megfelelő oktatói utánpótlás - megoldására tervek, illetőleg azok megvalósítására lépések szükségesek.
- Kívánatos a képzés egészére kiterjedő minőségbiztosítás kialakítása.
- Szükséges lenne a szakmai kompetencia listát mielőbb írásos formában, magyar nyelven is rögzíteni és a tanrend vagy egyéb elérhető dokumentáció részévé tenni.